

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

До реєстр. № 5119

ВИСНОВОК

на проект Закону «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» щодо спрощення господарської діяльності з виробництва пива, вин виноградарських, вин плодово-ягідних, напоїв медових»

28 квітня 2021 року
протокол №65

Комітет на своєму засіданні 28 квітня 2021 року (протокол №65) розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» щодо спрощення господарської діяльності з виробництва пива, вин виноградарських, вин плодово-ягідних, напоїв медових» (реєстр. № 5119 від 19.02.2021), внесений народними депутатами України Наталухою Д.А., Ніколаєнком А.І. та іншими народними депутатами України.

Вказаний законопроект **не включено** до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання (Постанова Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1164-IX) та до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік (Постанова Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX).

Проектом закону (реєстр. №5119) пропонується внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», зокрема:

визначення терміну «малі виробники пива»;

встановлення необмеженого строку дії ліцензії на виробництво пива, вин виноградарських, вин плодово-ягідних, напоїв медових;

скасування обов'язкової атестації виробництва для виробників пива, вин виноградарських, вин плодово-ягідних, напоїв медових кожні п'ять років;

скасування необхідності отримання окремої ліцензії на оптову торгівлю для суб'єкта господарювання, який отримав ліцензію на виробництво алкогольних напоїв (пива) та виробляє до 200 000 гектолітрів пива на рік;

виключення норми щодо застосування фінансових санкцій у вигляді штрафів до суб'єктів господарювання у разі оптової торгівлі пивом понад 3000 гектолітрів пива на рік, за наявності ліцензії, річна плата за яку встановлена в розмірі 30000 гривень;

диференціація штрафних санкцій для малих виробників пива та виноробної продукції за неподання чи несвоєчасне подання звіту або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги виробництва та/або обігу алкогольних напоїв до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України видавати відповідні ліцензії, тощо.

Метою проекту, як зазначається у пояснювальній записці до нього, є «гармонізація законодавства України із законодавством ЄС, спрощення господарської діяльності з виробництва алкогольних напоїв для малих виробників пива та виробників виноробної продукції, створення умов для розвитку малого підприємництва та покращення інвестиційної привабливості в галузі пивоваріння та виноробства».

МФУ - не підтримує оскільки, скасування необхідності отримання ліцензії на оптову торгівлю для суб'єкта господарювання, який має ліцензію на виробництво алкогольних напоїв (пива) та виробляє до 200 000 гектолітрів пива на рік призведе до втрат місцевих бюджетів у розмірі понад 22 млн грн:

- 29 суб'єктів господарювання на сьогодні виготовляють більше 3 000, але менше 200 000 гектолітрів пива на рік (вартість ліцензії на оптову торгівлю пивом становить 500 000 грн);

- 258 суб'єктів господарювання на сьогодні виготовляють менше 3 000 гектолітрів на рік (вартість ліцензії на оптову торгівлю пивом становить 30 000 грн).

Крім цього, запропонована проектом Закону редакція визначення терміну «малі виробники пива» може призвести до зловживань, оскільки чітко не визначено механізму:

- обрахунку обсягів виробництва пива, що не перевищує 200 000 гектолітрів на рік у випадку початку виробництва пива не з початку календарного року;

- ідентифікації виробників пива, які здійснюють діяльність на підставі договору (ліцензії) про право використання торгової марки або виробничого процесу іншого виробника;

- встановлення критерію щодо кола пов'язаних осіб «малого виробника пива» з іншими виробниками пива та відсутність процедури заявлення платником про відсутність такого критерію;

- визначення єдиним незалежним пивоварним заводом двох або більше пивоварних заводів, що співпрацюють.

При цьому, у пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що згідно з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС податкове законодавство України має бути наближене до законодавства ЄС, в тому числі щодо справляння акцизного податку з алкогольних напоїв. Разом з тим статтею 4 Директиви Ради 92/83/ЄЕС «Про гармонізацію структур акцизних зборів на алкоголь та алкогольні напої» від 19.10.1992 встановлено, що держави-члени можуть застосовувати менші ставки податку, які можуть диференціюватися згідно з щорічним обсягом виробництва пива у таких межах:

- зменшені ставки не застосовуються до підприємств, що виробляють більше 200 000 гектолітрів пива на рік;

- зменшені ставки не можуть встановлюватися на рівні, нижчому ніж 50% від стандартної національної ставки акцизного податку.

Отже, Україна не має зобов'язань перед ЄС щодо встановлення зменшених ставок акцизного податку на пиво для суб'єктів господарювання з обсягом його виробництва до 200 000 гектолітрів на рік.

Встановлення необмеженого строку дії ліцензії на виробництво пива, вин виноградних, вин плодово-ягідних, напоїв медових, може спричинити неоднозначне застосування, оскільки не передбачено перехідного періоду для тих суб'єктів господарювання, у яких наявні діючі ліцензії на виробництво пива, вин виноградних, вин плодово-ягідних, напоїв медових терміном на 5 років не закінчилися.

ДПС - не підтримує, реалізація положень проекту може призвести до зловживань як контролюючих органів так і несумлінних платників податку оскільки не визначено чітко механізму:

- обрахунку обсягів виробництва пива, що не перевищує 200 000 гектолітрів на рік у випадку початку виробництва не з початку календарного року;

- ідентифікації виробників пива, які здійснюють діяльність на підставі договору про право використання торгової марки або виробничого просу іншого виробника;

- встановлення кола пов'язаних осіб «малого виробника пива» з іншими виробниками, який є доволі складним, та не передбачено процедуру з'явлення платником про відсутність такого критерію;

- встановлення як єдиного незалежного пивоварного заводу, якщо два або більше пивоварних заводи співпрацюють, об'єднаний річний обсяг продукції не перевищує 200 тис. гектолітрів на рік, не узгоджується з нормами Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України та Закону України №481 «Про державне регулювання» щодо утворення суб'єкта господарювання, їх взаємовідносини та визначення особи – ліцензіата.

Також положення проекту не відповідають основним засадам податкового законодавства України (стаття 4 ПКУ), оскільки запропонований критерій визначення «малі виробники пива» тільки частково розповсюджується на суб'єктів які є великими платниками податків.

Положення про виключення норм щодо застосування фінансових санкцій у вигляді штрафів може призвести до не отримання ліцензії на оптову торгівлю пива у разі перевищення обсягів виробництва понад 200 тис. гектолітрів, чі відповідних втрат місцевих бюджетів (понад 22 млн. грн.).

Одночасно, пом'якшення відповідальність за несвоєчасно подання звіту або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги виробництва та/або обігу в 10 разів (з 17000 до 1700 грн.) може призвести до неподання такої звітності несумлінними платниками та нівелює наявний контроль за дотримання таких критеріїв.

Мінекономіки – підтримує запропонований законопроект, оскільки його положення спрямовано на створення умов для розвитку малого підприємництва та покращення інвестиційної привабливості в галузі пивоваріння та виноробства.

Комітет з питань бюджету – прийняв рішення, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (призведе до зменшення доходів місцевих бюджетів від плати за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями).

Крім цього, зазначив, що до законопроекту не надано фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, що не відповідає вимогам Бюджетного кодексу України (частина перша статті 27) та Регламенту Верховної Ради України (частина третя статті 91).

ГНЕУ - надало ряд зауважень та зазначило, що запропоноване у проекті визначення поняття «малі виробники пива» має бути узгоджено з положеннями ст. 55 Господарського кодексу України, у якій визначаються критерії, за якими суб'єкт господарювання може бути віднесений до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі, до суб'єктів мікропідприємництва, а також з Рекомендаціями Європейської Комісії від 06.05.2003 щодо визначення мікро-, малих та середніх підприємств 2003/361/ЕС, у яких, крім критеріїв віднесення до зазначених підприємств, враховується їх автономність, пов'язаність та партнерські відносини (ст. 3). Крім того, у запропонованому визначенні терміну «малі виробники пива» не враховується можливість використання приміщень, які фізично знаходяться відокремлено від території будь-якої іншої пивоварні, на підставі договору оренди.

Крім того, зауважило про вимоги Директиви Ради 92/83/ЄЕС «Про гармонізацію структур акцизних зборів на алкоголь та алкогольні напої» від 19 жовтня 1992 року. Зокрема, відповідно до п. 2 ст. 4 цієї Директиви «малий

пивоварний завод» означає такий пивоварний завод, який є юридично та економічно незалежним від будь-якого іншого пивоварного заводу, розташований на території, що є фізично відокремленою від території будь-якого іншого пивоварного заводу, та не є підприємством, що працює за ліцензією. Однак, якщо два або більше пивоварних заводи співпрацюють, об'єднаний річний обсяг продукції не перевищує 200000 гл, такі пивоварні заводи розглядаються як єдиний незалежний пивоварний завод».

Також, згідно з п. 7 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» одним з основних напрямів державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є сприяння спрощенню дозвільних процедур та процедур здійснення державного нагляду (контролю), отримання документів дозвільного характеру для суб'єктів малого і середнього підприємництва та скороченню строку проведення таких процедур. Проте згідно з п. 3 ч. 1 ст. 13 цього Закону державна підтримка не може надаватися суб'єктам малого і середнього підприємництва, які здійснюють виробництво та/або реалізацію зброї, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, обмін валют. Відповідні ж зміни до вказаної норми у проекті не пропонуються.

Одночасно, не погодилося з пропозицією про зміни до ч. 6 ст. 8 Закону щодо безстроковості атестату виробництва та прив'язки його дії до ліцензії на право виробництва пива, вин виноградних, вин плодово-ягідних, напоїв медових. Адже за своєю суттю ліцензія та атестат – це два різні документи. Так, якщо ліцензія згідно з її термінологічним визначенням у ч. 1 ст. 1 Закону є документом державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання (у тому числі, іноземного суб'єкта господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) на провадження одного із зазначених у цьому Законі видів діяльності протягом визначеного строку, то головною метою атестації згідно із ч. 1 ст. 8 Закону є «відповідність вимогам, що встановлені чинними законодавчими актами України щодо забезпечення життя та здоров'я людей, охорони навколишнього природного середовища, повного технологічного циклу виробництва коньяку, алкогольних напоїв за коньячною технологією і тютюнових виробів, а також відповідність санітарним, пожежним, екологічним нормам і правилам».

Також зауважило, що проект (реєстр. №5119) є системно пов'язаним з проектом Закону України «Про внесення змін до статті 215 Податкового кодексу України щодо встановлення знижених ставок акцизного податку на алкогольні напої (пиво) для малих виробників пива» (реєстр. № 5118 від 19.02.2021). Тому обидва проекти доцільно розглядати разом.

З огляду на вищезазначене та керуючись положеннями статей 114 та частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **Комітет вирішив:**

1) **рекомендувати Верховній Раді України** проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і

обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» щодо спрощення господарської діяльності з виробництва пива, вин виноградних, вин плодово-ягідних, напоїв медових» (реєстр. № 5119 від 19.02.2021), внесений народними депутатами України Наталухою Д.А., Ніколаєнком А.І. та іншими народними депутатами України, **включити до порядку денного п'ятої сесії** Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, **прийняти за основу;**

2) надати доручення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики при підготовці до другого читання **доопрацювати зазначений законопроект відповідно до частини першої статті 116** Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» з урахуванням пропозицій щодо:

- не поширення запропонованих преференцій на платників податків, які включені до реєстру великих платників податку;

- уточнення положення, що малі виробники, які отримали відповідну ліцензію на виробництво пива, мають право здійснювати оптову торгівлю виключно пивом без отримання окремої ліцензії на таку оптову торгівлю;

- запровадження обов'язку таких виробників пива, подавати щомісячний звіт про обсяги виробництва та відомостей про відповідність їх наявним критеріям віднесення до малих виробників пива;

- встановлення відповідальності за перевищення визначеного річного обсягу виробництва та за порушення, встановлених цим Законом, критеріїв віднесення до малих виробників.

Крім цього, проект має технічну неточність, оскільки положення проекту не відповідають порівняльній таблиці, що додана до нього, у зв'язку з чим пропонується в підпункті 1 пункту 6 розділу I законопроекту слово «шостий» замінити словом «восьмий».

3) співдоповідачем від Комітету при розгляді законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України – члена Комітету А.І. Ніколаєнка.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000006743D0087F6A301

Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2021/151389 від 06.05.2021

495768